



Od ucznia do profesjonalisty - o współpracy szkoły, biznesu i samorządu

2025-11-24

Podczas Kongresu Kariery, na którym dyskutowano o współpracy międzynarodowej, mobilności zawodowej i rozwoju kompetencji, nie mogło zabraknąć głosu krakowskich samorządowych szkół technicznych i branżowych. Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 i Zespół Szkół Architektoniczno-Budowlanych podzieliły się swoimi doświadczeniami w tworzeniu oferty edukacyjnej dopasowanej do oczekiwań rynku pracy.

Dwudniowe wydarzenie (18 i 19 listopada) zorganizowane zostało przez Fundację Instytut Pracy i Kariery, składało się z prelekcji, paneli dyskusyjnych, warsztatów i sesji networkingowych, a jego uczestnicy mieli okazję zapoznać się z aktualnymi trendami na rynku pracy, szczególnie w branżach technicznych i budowlanych.

Misją Fundacji jest łączenie trzech środowisk: szkół, biznesu (przedsiębiorców) i samorządów. Pierwsze kształcą i wychowują przyszłe kadry, drudzy pokazują praktyczną stronę zawodu, a rolą samorządu jest zapewnienie jak najlepszych warunków jednym i drugim: kadr specjalistów i nowoczesnych narzędzi dla szkół oraz pozytywnych impulsów dla rynku pracy, m.in. poprzez przyciąganie inwestycji i budowę przyjaznego otoczenia dla biznesu.

Jak podkreśla Fundacja, to właśnie w synergii tych trzech środowisk powstają rozwiązania, które realnie zmieniają edukację i sprzyjają rozwojowi talentów. Wspólnym celem jest więc wzmacnianie współpracy edukacji z biznesem, rozwój i promocja (albo jak mówią niektórzy – „odczarowanie” kształcenia zawodowego), wspieranie doradztwa i preorientacji zawodowej młodzieży oraz budowanie systemowego partnerstwa na rzecz rynku pracy.

To priorytety bliskie krakowskiemu samorządowi, który w swojej polityce edukacyjnej kładzie nacisk na rozwój kształcenia zawodowego – inwestuje w nie, tworząc nowoczesne pracownie wyposażone w najnowszy sprzęt, realizując wielomilionowe unijne projekty jak Centrum Kompetencji Zawodowych (staże uczniowskie, kursy i szkolenia doskonalące umiejętności zawodowe branżowe i ogólnozawodowe, zakup wyposażenia), otwierając dwa Branżowe Centra Umiejętności na bazie samorządowych szkół technicznych.

Dyrektorka Zespołu Szkół Mechanicznych nr 1 Barbara Szymoniak opowiadała o tym, jak przebiega współpraca szkoły z pracodawcami z branży mechatronicznej i motoryzacyjnej, której efektem są m.in. oferowane uczniom staże i praktyki zawodowe. Wśród partnerów ZSM nr 1 znajdują się takie firmy, jak: Multiprojekt Automatyka, Roboty Przemysłowe, Fanuc Polska, Grupa Cichy-Zasada, Toyota Anwa, RM Filipowicz, Sobiesław Zasada Automotive. Na tegorocznym Kongresie szkole przyznano nagrodę „Inspirator Kariery 2025” w kategorii współpraca międzynarodowa – to wyróżnienie za dobre praktyki edukacyjne, budujące mosty między edukacją a rynkiem pracy.

Z kolei dyrektorka Zespołu Szkół Architektoniczno-Budowlanych zaprezentowała nowo uruchomione kierunki – placówka ta niedawno rozszerzyła swój profil o elementy związane z architekturą i gospodarką nieruchomości – oraz przybliżyła trwające właśnie przygotowania do otwarcia Branżowego Centrum Umiejętności, które ruszy z początkiem 2026 r. i stanie się jedynym w kraju



ośrodkiem intensywnej współpracy międzysektorowej (uczelnie, szkoły, przedsiębiorcy) w obszarze renowacji elementów architektury.

Eksperci zabierający głos podczas kongresu – m.in. prof. Czesław Noworol z Uniwersytetu Jagiellońskiego, ekspert w dziedzinie doradztwa kariery, koordynator i ewaluator wielu projektów krajowych i międzynarodowych – wskazywali na potrzebę szerszego rozumienia pojęcia ścieżka kariery.

Bardzo często ścieżkę kariery utożsamiamy z konkretnym etapem, a zarazem osiągnięciem celu, jakim jest przejście ze szkoły do miejsca pracy. Znalezienie pierwszego zatrudnienia poprzedza realizacja ustrukturyzowanego szkolnego programu nauczania, a ogromną rolę w ukierunkowaniu uczniów odgrywa doradztwo zawodowe. Zdaniem specjalistów jest to zbyt uproszczenie – ścieżka kariery nie kończy się wraz ze znalezieniem pierwszej pracy, ani też nie ogranicza się do zrealizowania tego celu.

W świecie szybkich zmian bardziej prawdopodobne jest, że większość z nas będzie w swoim życiu odgrywać wiele ról zawodowych, a w planowaniu swojej kariery będzie wytyczać sobie cele krótko- i długoterminowe, poszukiwać możliwości awansu lub zmiany specjalizacji, podejmować różne projekty i pełnić różne stanowiska. W kształtowaniu kariery ważne będą nie tylko wiedza i umiejętności zdobyte w ramach edukacji – wpływ na wybory zawodowe będą miały wszystkie aspekty życia danej osoby: profesjonalne, osobiste, rodzinne, a nawet te związane z indywidualnymi zainteresowaniami. Jak wskazywał prof. Noworol, „z badań wynika, że satysfakcja zawodowa, wydajność pracy i ciągłość zatrudnienia są powiązane z dopasowaniem zainteresowań zawodowych do środowiska pracy”. Zamiast o ścieżce kariery lepiej byłoby mówić o strategii rozwoju, o jej różnych etapach i zdobywanych na każdym z nich kompetencjach i kwalifikacjach.

Doradztwo i preorientacja zawodowa odgrywają kluczową rolę w przygotowaniu młodzieży do podejmowania świadomych decyzji dotyczących edukacji i kariery zawodowej. Doradcy przekazują aktualną wiedzę o rynku pracy i dostępnych możliwościach, pomagają młodym ludziom w rozpoznawaniu predyspozycji, talentów, zainteresowań, mocnych i słabych stron, a także budują proaktywne postawy wobec aktywności zawodowej.

Eksperci zwracali też uwagę na umiejętności, dzięki którym – niezależnie od branży – można osiągnąć lepszą pozycję na rynku pracy, takie jak: myślenie krytyczne i focus na rozwiązywanie problemów, kreatywność i innowacyjność, kompetencje cyfrowe i związane z AI, komunikacja i współpraca, elastyczność, samodzielność i uczenie się przez całe życie, odpowiedzialność, etyka i świadomość społeczna. To właśnie nauczyciele zawodu i doradcy zawodowi podpowiadają, jak i gdzie je rozwijać – m.in. poprzez pracę projektową, praktyki w firmach, w środowiskach międzynarodowych, współpracę z ekspertami i mentorami.